

MA-269

Somogy megyei Múzeum

Néprajzi adattár

Gyűjtő:

Gyűjtés ideje: 1959

Tartalva: Múzeum egy falis

Iskolában

Képek

Fotórajzi minták; Szőke dűcs

Barbanták; xxx, 2,

Iratgyűjtő

MSZ 5617

PAPIRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

Lejtárosas

Abrazetk az egyjűs ltr. 278-as fejtűle alatt

Múzeum egy falusi iskolában

Megyénk északnyugati részén hosszan elnyúló falu húzódik; Szökedencs. Iskolája, amely a volt urasági kastélyban kapott helyet, már messziről feltűnik gondozottságával, látszik, hogy vezetője jó gazdál a rábizott intézménynek.

Ezt igazolja az épület belseje is. A folyosó falain saját gyűjtésű és készítésű madárlábcsontról, szárny- és koponyacsont preparátumok celofánpapírba burkolva; a cukorgyártás kis üvegekben, a gyártól beszerzett mintákkal illusztrálva; az olaj fajtái; az árpa feldolgozása; a ceruzagyártás fokozatai és egyéb saját készítésű, vagy az igazgató egyéni leleményessége és ügyszeretete révén beszerzett szemléltető anyagok láthatók.

A nevelői szoba pedig valóságos kis múzeum. Nyitott polcokon a buzogánytól kezdve a gázálcig különböző harci eszközök sorozata. Zárt üveges szekrényben régi használati tárgyak: favilla, fakánál, fatányér, 1700-as évekből való kulacsok, házi készítésű, népművészeti elemekkel díszített borotva-tok 1845-ből; 1848-as piros honvédsapka, 1887-es feliratú tintatartó porzóval, színes jegykendők, párták, menyasszonyi tányér, fokokosok, kakukkóra, az 1700-as évekből származó ú. n. Rózsás-kerti imakönyv fa borítólappal, a falon pedig egy betyáröltözlet a jellegzetes házi szövésű tarisznyával.

Megkérdeztük az iskola idős igazgatóját:

— Mióta gyűjtí a régiségeket?

— 1921-ben kerültem ide, azóta foglalkozom különféle tárgyak, dokumentumok gyűjtésével. Még a húszas évek elején ásatásokat végeztünk a község határában és többek között bronzkorból származó harci eszközöket találtunk. Ezeket átadtuk a csákányi tájmúzeumnak, ahol az egész anyag elkallódott. Egyébkéft nemcsak az itt látottakat gyűjtöttem, többek között egy kis levéltári anyagom is van, — veszi elő a szekrény mélyéből a régi iratokat.

Megfakult levelek, cseléd-

könyvek, egy gazdatiszti jelentésen a piros viaszpecsét 1837-ből. Ugyancsak a múlt századból maradt fenn Vesei Lajos uraság gyönyörű betűivel teleírt verseskönyve. És amire a legbüszkébb az igazgató: Kiss Ernő szabadságharcos vértanú saját aláírásával ellátott fényképe.

Ezeket kívül röpirat, érem- és pénzgyűjtemény dicséri Hollósi József hasznos gyűjtőszemvedélyét.

— Hogyan tudott ennyiféle anyagot összegyűjteni?

— A következők kellettek hozzá: 28 év, ez idő alatt egy helyben lakás és egy kis szenvedély. Hogy milyen módszerrel csináltam? A szülői értekezleteket, a családlátogatásokat használtam fel többek között, de később már úgy megszokták a falusiak, hogy minden régebbi leletet, használatától elkopott tárgyat hozzámnak küldtek. És én mindent megőrzök, mert ami ma még talán közhasználati tárgy, holnap múzeális érték lesz.

— Mennyiben könnyíti meg ez a kis múzeum az iskolai oktató-nevelői munkát?

— Elsősorban a hagyományok tisztelésében nevelődnek gyermekeink — hisz őket is felhasználjuk a gyűjtő munkában. Az oktatásban pedig szinte felbecsülhetetlen az értéke, hisz a tárgyak csaknem mindegyikét jól fel tudjuk használni közvetlen szemléltetésre.

— Mi a további célja a gyűjtőmunkával kapcsolatban?

— Szeretném, ha minél előbb külön teremben tudnám elhelyezni az anyagot. Ez most már csak hetek kérdése, mert ha a pedagógus lakás elkészül, iskolánkban felszabadul egy szoba. Szükségünk van még legalább két kiállítási vitrinre, melyekben a gyűjteményeket helyeznénk el. Ennek elkészítésére is ígéretet kaptunk a tanácstól. Gyűjteményemet régi ruhák, szövetek beszerzésével kívánom bővíteni. Két év múlva, amikor nyugdíjba megyek, az egészet átadom az utódoknak, aki remélem, tovább folytatja a megkezdett munkát.

P. L.

TÖRÖK ZSÓFI

Pécsről

A Mecsekről hozott b...
hordom még hajamban...
s járok felkavartan.
Szűk-derekű utcán fán...
vén kocsiút ráncát sz...
örzöm még szememben...
s városkám keveslem.
A málladó régi halk-c...
dúdol még fülemben,
úrrá vál a csenden.
A hívságos újnak hars...
s e kettős varázsnak z...
dübörgi szivemben:
— Ne élj itt! El innen!
De rámszól: park, utca...
— Anyádát vezetjük,
alakját mi lestük! —
A dombok, a mesgyék...
s a külváros sűgák: —
híven, hátaletlen!
Emléke töretlen!...
S így én itt maradok —

CSIKFALVI JÓZSEF

Mint a virág

Mint a virágok himpo...
terjed szét a levegőben...
termékenyíteni bibét,
(kőcsönös vonzalmaik...
— a nagy érzés —, m

minden józanságot...
melyet az éj, mint ho...
felém, midőn szivemet...
őlelő karjaidba ütze,
s rám néz két fekete s

— A tiszta érzésre fel...
vizszonzon szivem!... S...
értelme a tiszta légen...
(ha ütődik bércék orm...
hállatja csak vissza ör

A CIGÁN

Csúnya kis vakarcos volt, mi...
kor először kopogtatott be...
hozzánk. Kőborgott és koldult.
Meggzántam és adtam neki...
néhány fillért. Nem tudom,
hány évvel ezelőtt történhetett...
mindez. Máskor is eljött hébe...
hóba. Mondogattam neki, hogy...
nem élet a koldulás. Iskolába...
kell járnia, hogy rendes ember...
legyen belőle.

Kissé bizalmatlanul nézett...
reám, de ha némi zsemlyére...
valót markába csúsztattam,
megnyugodott. Igazlászik